

महिला सहकारी तथा समूहमा बहुक्षेत्रीय पोषण सम्बन्धि आय मुलक कार्यक्रम संचालन कार्यविधि,
२०७७

प्रस्तावना : महिला, बालबालिका तथा किशोरीहरूमा विच्छान रहेको पोषणलाई दिगो विकास लक्ष्य अनुरूप घटाउने लक्ष्य लिई कुपोषणको समस्यालाई समाधान गर्न र विभिन्न कारक तत्वहरूलाई बहुपक्षीय पोषण अवधारणा अनुसार निराकरण गर्न विपन्न अवस्थाका शिशुहरूको लागि पोषण कार्यक्रममा महिला सहकारी तथा महिला समूहलाई शुरुवाती अनुदान वितरण गरी महिलाहरूको सामाजिक तथा आर्थिक सशक्तीकरण र व्यवसायिक आयमुलक कार्यक्रमको लागि अनुदान व्यवस्थापन तथा स्थानीय तहमा महिला सहकारी तथा समूहमा आयमूलक कार्यक्रम संचालन गर्न वाच्छनीय भएकोले,

नेपाल सरकार, महिला, बालबालिका तथा ज्येष्ठ नागरिक मन्त्रालयले देहायको कार्यविधि बनाएको छ ।

परिच्छेद १

प्रारम्भिक

१. संक्षिप्त नाम र प्रारम्भ : (१) यस कार्य विधिको नाम “महिला सहकारी तथा समूहमा बहुक्षेत्रीय पोषण सम्बन्धि आय मुलक कार्यक्रम संचालन कार्यविधि, २०७७” रहेको छ ।

(२) यो कार्यविधि मन्त्रालयबाट स्वीकृत भएको मिति देखि लागु हुनेछ ।

२. परिभाषा : विषय प्रसंगले अर्को अर्थ नलागेमा यस कार्यविधिमा

- (क) “अध्यक्ष” भन्नाले गाउँपालिकाको अध्यक्षलाई सम्झनु पर्छ ।
- (ख) “प्रमुख” भन्नाले स्थानीय तहको प्रमुखलाई सम्झनु पर्छ ।
- (ग) “उपाध्यक्ष” भन्नाले गाउँपालिकाको उपाध्यक्षलाई सम्झनुपर्छ ।
- (घ) “उपप्रमुख” भन्नाले नगरपालिकाको उपप्रमुखलाई सम्झनुपर्छ ।
- (ड) “कार्यपालिका” भन्नाले गाउँ वा नगर कार्यपालिका सम्झनुपर्छ ।
- (च) “प्रमुखप्रशासकीय अधिकृत” भन्नाले स्थानीय तहको प्रशासकीय कार्य गर्ने प्रमुखलाई सम्झनुपर्छ ।
- (भ) “व्यवसायिक योजना” भन्नाले लाभग्राहीले प्राप्त अनुदानबाट संचालन गर्न खोजेको व्यवसायको लागत अनुमान, आम्दानी र खर्च अनुसारको विस्तृत कार्ययोजना सम्झनुपर्छ ।
- (ज) “व्यवसाय” भन्नाले सहकारी वा समूह मार्फत विस्तृत कार्य योजना सम्झनुपर्छ ।
- (ट) “स्थानीय तह भन्नाले नगरपालिका/ गाउँपालिकालाई सम्झनु पर्छ ।

(ठ) “सदस्य” भन्नाले यस कार्यक्रम अन्तरगत अनुदान प्राप्त सहकारी समूका पदाधिकारी वा सदस्य सम्झनुपर्छ ।

(ड) “सहकारी वा समूह” भन्नाले साविक महिला विकास कार्यक्रमबाट प्रवद्धित महिला सहकारी, दलित तथा जनजाती समुदायमा क्रियाशील महिला सहकारी मध्ये सुनौला हजारदिनका घरपरिवारलाई फाइदा प्राप्त गर्ने लाभग्राही सदस्य रहेको सहकारी तथा समूह सम्झनुपर्छ र सो शब्दले सहकारीहरु नभएमा सोही प्रकृतिका महिला समूह, कृषक समूह वा स्वास्थ्य आमा समूहको सहभागिता र नेतृत्वमा संचालन भएको समूह सम्झनुपर्छ ।

(ढ) “सदस्य” भन्नाले यस कार्यक्रम अन्तर्गत अनुदान प्राप्त सहकारी वा समूहका पदाधिकारी वा सदस्य सम्झनुपर्छ ।

(ण) “समिति” भन्नाले दफा ६ बमोजिमको समिति सम्झनुपर्छ ।

(त) “सुनौला हजार दिनको घर” भन्नाले महिला गर्भवती तथा उमेर २ वर्षभित्रका बालबालिका भएको घरपरिवारलाई सम्झनुपर्छ ।

परिच्छेद -२

उद्देश्य र छनौट समिति

३. उद्देश्य : यस कार्यविधिको उद्देश्य देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क) विपन्न महिलालाई महिला सहकारी वा समूह मार्फत व्यवसाय संचालन गर्न अनुदान उपलब्ध गर्नु,

ख) लाभग्राही समूहको आय आर्जनमा सुधार ल्याउनु,

ग) बहुक्षेत्रीय पोषण योजना अनुरूप विपन्न अवस्थाका शिशुहरूलाई पोषण सचेतना र अवस्थामा सुधार ल्याउनु

४. बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रमको संचालन : यस कार्यक्रम अन्तर्गत छनौट भएका स्थानीय तहले विपन्न समुदायका सुनौला हजार दिनका घर परिवार लक्षित आय आर्जनका क्रियाकलाप संचालन गर्न बहुक्षेत्रीय पोषण योजना दोस्रोको कार्यक्रम रहेको छ । उक्त योजना अन्तर्गत बजेटको व्यवस्था हुनेगरी यो कार्यक्रम महिला सहकारी वा महिला समूह छनौट गरी व्यवसाय संचालन मार्फत आय आर्जन बढाउने गरी तय भएको छ ।

५. प्रस्ताव आव्हान : (१) यस कार्यक्रमको अनुदान वितरण कार्यक्रमको लागि सम्बन्धित स्थानीय तहले पन्थ दिनको म्याद दिई सूचना प्रकाशन गर्नेछ । (२) उपदफा (१) बमोजिमको सूचना प्राप्त भएपछि महिला सहाकारी वा समूहले अनुसूची -१ बमोजिमको ढाँचामा स्थानीय तहमा निवेदन दिनुपर्नेछ ।

६. छनौट समिति गठन : (१) दफा ५ बमोजिमका प्रस्तावको मूल्याङ्कन गरी छनौटको लागि सिफारिस गर्न स्थानीय तहमा देहाय बमोजिमका छनौट समिति रहनेछ :

- क) प्रमुख प्रशासकीय अधिकृत -संयोजक
- ख) प्रमुख, योजना शाखा -सदस्य
- ग) प्रमुख, सामाजिक विकास समिति -सदस्य
- घ) प्रमुख, महिला तथा बालबालिका शाखा वा सामाजिक विकास शाखा -सदस्य सचिव
- (२) समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार सम्बन्धित व्यक्तिलाई आमन्त्रण गर्न सकिनेछ ।
- (३) समितिको बैठकमा आवश्यकता अनुसार बस्नेछ ।
- (४) उपदफा (१) बमोजिम समितिले स्थानीय तहले प्रस्ताव आळ्हान गरे बमोजिम महिला सहकारी वा समूहबाट प्राप्त हुन आएका प्रस्ताव छनौटको लागि मूल्याङ्कन गरी सिफारिस गर्नेछ ।
- (५) समितिले दफा ७ एवं अनुसुची -२ मा उल्लेखित आधारलाई अड्कभार प्रदान गरी मूल्याङ्कन गर्नुपर्नेछ ।

परिच्छेद ३

प्रस्ताव छनौटको आधारहरू

७. प्रस्ताव छनौटको आधार : (१) दफा ६ को (३) बमोजिम प्रस्ताव छनौट गर्दा देहाय बमोजिमको प्राथमिकताक्रम निर्धारण गर्नुपर्नेछ :-

- (क) स्थानीय तह भित्र रहेका दलित तथा जनजाती समुदायमा क्रियाशिल साविक महिला विकास कार्यक्रमबाट प्रवर्द्धित महिला सहकारी मध्ये सुनौला हजारदिनका घरपरिवारलाई फाइदा पुग्ने सहकारी तथा समूह,
- (ख) खण्ड -क) बमोजिमका सहकारीहरु नभएमा सोही प्रकृतिका साविक, महिला विकास कार्यक्रमबाट प्रवर्द्धित महिला समूह, कृषक समूह वा स्वास्थ्य आमा समूह,
- (ग) स्थानीय तहमा उत्पादन भएका वस्तुहरुको उपयोग र परिवार तहकै जनशक्ति प्रयोग गरी व्यवसाय संचालन गरिने प्रस्ताव
- (घ) वहुक्षेत्रीय पोषण योजनाबाट प्राप्त अनुदानको रूपमा परिचालन हुने प्रतिवद्धता भएका प्रस्ताव,

(ङं) महिला सहकारीको हकमा प्रचलित कानुन बमोजिम दर्ता भई सम्बन्धित स्थानीय तह कार्यक्षेत्र भएको महिला समूहको हकमा स्थानीय तहमा दर्ता भएको हुनुपर्नेछ ।

(२) यस कार्यविधि बमोजिम महिला सहकारी वा समूह छनौट गर्दा सरकारी निकायबाट हालसम्म अनुदान प्राप्त नभएको सहकारी तथा समूहलाई प्राथमिकता दिनुपर्नेछ ।

८. प्रस्ताव मूल्यांकन तथा छनौट : (१) समितिले प्रस्ताव छनौट तथा मूल्यांकन गर्दा अनुसूची -२ बमोजिम प्राथमिकताको आधारमा मूल्यांकन गर्नुपर्नेछ ।

(२) दफा ४ को खण्ड -क) बमोजिम प्राप्त भएका प्रस्तावहरु पन्थ दिन भित्र मूल्यांकन गरि सक्नुपर्नेछ ।

(३) दफा ७ बमोजिम न्युनतम आधार पूरा नभएका प्रस्तावको सम्बन्धमा छनौट समितिको सिफारिसका आधारमा सम्बन्धित स्थानीय तहले सात दिनको समय दिई पुनः प्रस्ताव आव्हानका लागि सूचना प्रकाशन गर्नेछ ।

९. अनुदान सम्बन्ध व्यवस्था : (१) दफा ५ बमोजिको समितिबाट छनौटको लागि सिफारिस भएको सहकारी वा समूहसँग स्थानीय तहले सम्झौता गरी एकमुष्ठ अनुदान उपलब्ध गराउनुपर्नेछ ।

(२) यसरी अनुदान प्राप्त गर्ने महिला सहकारी वा महिला समूहले आफ्ना सदस्यले दफा ११ बमोजिम पेश गरेको व्यवसायिक योजनाका आधारमा यस योजना बमोजिम अनुदान उपलब्ध गराई सामुहिक वा व्यक्तिगत रूपमा व्यवसाय संचालनका क्रियाकलापहरु गर्ने व्यवस्था मिलाउनु पर्नेछ ।

१०. व्यवसायिक योजना तयार गर्नुपर्ने : अनुदानका लागि छनौट भएका महिला सहकारी वा समूहले अनुदान प्राप्त गर्ने सदस्यहरुलाई व्यावसायिक योजना तयार गर्न अनुसूची -३ बमोजिमका विषयमा बहुक्षेत्रीय पोषण योजना दोश्रो अन्तर्गतका स्वयंसेवक वा सम्बन्धित विज्ञ मार्फत तालिम दिनुपर्नेछ । व्यवसायिक योजना अनुसूची -४ बमोजिमको हुनेछ ।

११. तालिम तथा अभिमुखीकरण गर्नुपर्ने : (१) स्थानीयतहले बहुक्षेत्रीय पोषण आयोजनाका स्वयंसेवक मार्फत दफा १० बमोजिम सम्झौता भएको सहकारी वा समूहका कार्यसमितिका सदस्यलाई पोषण अनुदान सम्बन्ध तालिम दिनुपर्नेछ ।

(२) दफा ११ बमोजिम व्यावसायिक योजना तयार गरेका व्यावसायीहरुलाई महिला सहकारी वा समूहले स्थानीय तहसँगको समन्वयमा बहुक्षेत्रीय पोषण योजनाका स्वयंसेवक र विषय विज्ञ मार्फत तालिम अभिमुखीकरण दिनुपर्नेछ ।

(३) तालिम कार्यक्रम उद्यम व्यवसायका अतिरिक्त पोषण संम्बेदनशील विषयवस्तुहरु पनि समावेश गर्नुपर्नेछ ।

१२. अनुदानको अवधी : (१) सहकारी वा समूहलाई अनुदान उपलब्ध गराउँदा एक आर्थिक वर्षको अवधि दिईनेछ ।

(२) अनुदान प्राप्त व्यक्तिले व्यावसायिक योजना बमोजिमको कार्यक्रम पन्थादिन भित्र शुरु गर्नुपर्नेछ ।

१३. बजार व्यवस्थापनमा समन्वय गर्नुपर्ने : स्थानीयतहले सहकारी वा समूहका सदस्यले उत्पादन गरेका वस्तुको बजार व्यवस्थापनको लागि समन्वय वा सहजीकरण गर्नुपर्नेछ ।

१४. अनुदान रकम फिर्ता गर्नुपर्ने : (१) कुनै कारणवस सहकारी वा समूहले कुनै कारणवस कार्यसंचालन गर्न नसकेमा वा विघटन भएमा उक्त रकमा सम्बन्धित स्थानीय तहमा फिर्ता गर्नुपर्नेछ ।

(२) सहकारी वा समूहले व्यावसायिक योजना बमोजिम अनुदान रकमा लिई तीस दिन भित्र आफ्नो व्यवसाय संचालन नगरेमा सो रकमा स्थानीय तहमा जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

(३) उपदफा (१) बमोजिम फिर्ता भएको रकम स्थानीय तहले यसै कार्यविधि बमोजिम अन्य सहकारी वा समूहलाई पुनः सूचना आह्वान गरी अनुदान उपलब्ध गराउन सक्नेछ ।

१५. अनुगमन सम्बन्धित व्यवस्था : यस कार्यविधि बमोजिम अनुदान पाउने सहकारी वा समूहको अनुगमन स्थानीय तहको अनुगमन समितिले गर्नेछ ।

(२) कार्यक्रमको अनुगमन मन्त्रालय वा महिला तथा बालबालिका विभागले गर्न सक्नेछ ।

(३) स्थानीयतह र अनुदान पनउने सदस्यको हकमा सहकारी वा समूहका कर्मचारी वा सदस्य मार्फत अनुगमन गर्नुपर्नेछ ।

१६. प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्ने : यस कार्यविधि बमोजिम अनुदान पाउने सहकारी वा समूहले अनुदान परिचालनको अवस्थाको बारेमा अर्धवार्षिक र वार्षिक रूपमा अनुसुची -५ बमोजिमको ढाँचामा सम्बन्धित स्थानीय तहमा प्रतिवेदन पेश गर्नुपर्नेछ ।

१७. गुनासो सुनुवाई : (१) यस कार्यविधि बमोजिम परिचालन भएको अनुदानका सम्बन्धमा कुनै गुनासो भएमा लिखित रूपमा सम्बन्धित स्थानीय तहमा गुनासो दर्ता गर्नुपर्नेछ ।

(२) उपदफा (१) बमोजिम गुनासो प्राप्त भएमा स्थानीय तहबाट सात दिनभित्र गुनासो सम्बोधन हुनेछ ।

१८. बाधा अड्काउ फुकाउने : यस कार्यविधिको कार्यान्वयमा कुनै बाधा उत्पन्न भएमा मन्त्रालयले बाधा अड्काउ फुकाउ गर्न सक्नेछ ।

अनुसूची १
 दफा ५ को उपदफा २ सँग सम्बन्धित
 प्रस्तावको ढाँचा

सहकारी वा समूहको नाम :

ठेगाना :

दर्ताभएको मिति : दर्ता भएको कार्यालय : दर्ता नं :

सहकारी वा समूहको भौगोलिक क्षेत्र /कार्यक्षेत्र :

सहकारी वा समूहको प्रकृति :

सहकारी वा समूह सदस्य संख्या :

कार्यसमिति सदस्यको विवरण :

सहकारी वा समूहको गत ३ आर्थिक वर्षको आयव्ययको विवरण :

सहकारी वा समूहको कार्यक्षेत्र भित्रका जनसाडाखिक विवरण :

सहकारी वा समूहको कार्यक्षेत्र भित्रका खाद्य सुरक्षाको अवस्था विवरण :

अनुदानबाट लाभ पाउने अनुमानित विवरण :

क्र.सं.	लगानीको क्षेत्र	संख्या			जम्मा
		दलित	जनजाती	अन्य	
१.	तरकारी खेती	संख्या	जम्मा		
२.	बाखापालन				
३.	जडिबुटी उत्पादन, प्रशोधन				
४.	स्थानीय खाद्य उत्पादन, प्रशोधन				
५.	कुखुरा पालन				
६.	अन्य				
जम्मा					

प्रस्तावित बजेट :

हस्ताक्षर

हस्ताक्षर :

नाम :

नाम :

पद :

पद :

अनुसूची - २

(दफा ६ को उपदफा ५ सँग सम्बन्धित)

प्राथमिकता छनौटको आधार

१. विपन्न समुदायका महिलाहरुको पूर्ण सहभागिता र नेतृत्वमा स्थानीय तह भित्र संचालन रहेका महिला सहकारी मध्येबाट कुनै एउटा सहकारी संस्था वा समूह छनौट गर्ने ।

२. स्थानीय तहमा महिला सहकारी संस्था क्रियाशिल नभएको अवस्थामा सरकारी निकायः महिला विकास कार्यक्रम, स्थानीय विकास कोष, स्थानीय शासन तथा सामुदायिक विकास कार्यक्रम/नागरिक सचेतना केन्द्र, कृषि विकास, पशुसेवा, घरेलु विकासको समन्वय र सहजीकरणमा संचालनमा रहेका महिला समूलाई कमशः प्राथमिकताका आधारमा छनौट गर्ने । यस प्रकारका महिला समूह समेत नभएको अवस्थामा विकास साभेदार तथा गैह सहकारी संस्थाको सहजीकरणमा स्थापना भई विगत २ वर्षदेखि क्रियाशिल रहेका महिला समूह मध्येबाट समेत छनौट गर्न सकिने ।

अनुसूची - ३

(दफा ११ सँग सम्बन्धित)

समूहका सदस्यलाई दिइने तालिमका विषयवस्तु

समूहबाट अनुदान प्राप्त गर्ने सदस्यहरुलाई निन्न विषयमा तालिम दिइनेछ ।

१. व्यवसाय संचालन सम्बन्धि विषयवस्तु :

- (क) सीप विकास
- (ख) योजना निर्माण
- (ग) उद्यमशीलता
- (घ) अभिलेख राख्ने
- (ड) खाता हिसाव किताव राख्ने
- (च) महिला सशक्तिकरण तथा नेतृत्व विकास

२. तालिममा समावेश गर्नुपर्ने पोषण सम्बन्धि विषयवस्तुहरु :

- (क) घरायसी खाद्यवस्तुको उत्पादन प्रवर्द्धन,

२. पूँजीगत लगानी र ह्वास कट्टी

क्र.सं.	विवरण	परिमाण	दर	जम्मा(क)	आयु -वर्ष)ख	वार्षिक ह्वास कट्टी क/ख
१						
२						
३						
४						
जम्मा						

३. खर्च योजना

क्र.सं.	विवरण/इकाई	दर	पहिलो वर्ष		दोस्रो वर्ष		तेस्रो वर्ष	
			परिमाण	जम्मा रकम	परिमाण	जम्मा रकम	परिमाण	जम्मा रकम
जम्मा उत्पादन खर्च (रु)								

४. आम्दानी योजना

क्र.सं.	विवरण/इकाई	दर	पहिलो वर्ष		दोस्रो वर्ष		तेस्रो वर्ष	
			परिमाण	जम्मा रकम	परिमाण	जम्मा रकम	परिमाण	जम्मा रकम
जम्मा विक्री आम्दानी (रु)								

५. वार्षिक नाफा नोक्सान विवरण

क्र.सं	विवरण	१ वर्ष	२ वर्ष	३ वर्ष
क	जम्मा उत्पादन खर्च			
ख	जम्मा विक्री आम्दानी			

ग	विक्रीबाट नाफा			
---	----------------	--	--	--

अनुसुची- ५

(दफा १७ सँग सम्बन्धित)

मिति.....देखि.....सम्मको अर्ध वार्षिक/वार्षिक
प्रतिवेदनको नमुना

सहकारी वा समूहको नाम :

ठेगाना :

दर्ता भएको मिति :

दर्ता भएको कार्यालय

दर्ता नं. :

सहकारी वा समूहको कार्य प्रकृति :

जस्तै : कृषि, बचत तथा ऋण, स्वास्थ्य आमा समूह

१. भौतिक विवरण

क्र.स	लगानीको क्षेत्र	सूचांक	इकाइ	लक्ष्य	प्रगति	जातीय विवरण			जम्मा
						दलित	जनजाती	अन्य	
	तरकारी	विउ तथा कृषि सामाग्रीबाट लाभान्वित घरपरिवार	संख्या						
	बाखापालन	लाभान्वित घरपरिवार	संख्या						

२. आर्थिक विवरण

क्र.स	लगानीको क्षेत्र	सूचांक	इकाइ	लक्ष्य	प्रगति	जातीय विवरण			जम्मा
						दलित	जनजाती	अन्य	
	तरकारीखेती	विउ तथा कृषि सामाग्रीबाट लाभान्वित घरपरिवार	संख्या						
	बाखापालन	लाभान्वित घरपरिवार	संख्या						

हस्ताक्षर :

नाम :

पद :

हस्ताक्षर :

नाम:

पद :

श्री गाउँपालिका/नगरपालिका

र

.....महिला समूह/सहकारी संस्था बीच

बहुक्षेत्रीय पोषण कार्यक्रम अन्तर्गत महिला समूह सहकारीका विपन्न सदस्यको पोषणको अवस्था सुधार गर्ने आयआर्जन कार्यक्रम संचालन गर्ने सम्बन्धमा भएको

सम्झौता पत्र

.....गाउँपालिका/नगरपालिका (यस पछि पहिलो पक्ष भनिने) र
.....गा.पा./न.पा. वडा नं.को.....(यस पछि दोस्रो पक्ष भनिने) महिला
समूह/ सहकारी संस्थाबीच समूहका विपन्न सदस्यहरूको आयआर्जनमा सुधार गरी निजहरूको पोषणको
अवस्था सुधार गर्ने कार्य निन्न सर्तहरूमा सहमत भई यो सम्झौतामा सही छाप गरीलियौं/दियौं।

शर्तहरू :

१. पहिलो पक्षले दोस्रो पक्षलाई एकमुष्ट रूपमा रु ६,२५,०००/- (अक्षररूपी छ लाख पच्चस हजार
मात्र) अनुदान उपलब्ध गराउनेछ ।

२. पहिलो पक्षबाट प्राप्त भएको रकम दोस्रो पक्षले व्यक्तिगत वा सामुहिक रूपमा
गाउँपालिका/नगरपालिकाबाट प्राप्त रकम व्यवसाय संचालन गर्नु पर्नेछ । दोस्रो पक्षले यस्तो रकम
समूहका एकमुष्ट रूपमा राख्न दामासाहीले बाइन वा ऋण लगानी गर्न पाइनेछैन ।

३. दोस्रो पक्षले अनुदान प्राप्त भएपछि सदस्यहरूलाई व्यवसायिक योजना अनुसार रकम प्रदान गरी
रकम प्रदान गरेको सदस्यको नाम, निजले संचालन गर्ने व्यवसायको नाम लगायतको विस्तृत विवरण
पहिलो पक्षलाई उपलब्ध गराउनु पर्नेछ ।

४. दोस्रो पक्षले पहिलो पक्षबाट प्राप्त भएको सबै रकम प्राप्त गरेको ७ दिन भित्र आयआर्जनको लागि
सम्बन्धित सदस्यहरूलाई उपलब्ध गराइसक्नु पर्नेछ । अनुदान रकम लिई तीस दिन भित्र आफ्नो
व्यवसाय संचालन नगरेमा सो रकम पहिलो पक्षको खातामा जम्मा गर्नुपर्नेछ ।

५. दोस्रो पक्षले सदस्यहरूलाई अनुदान प्रदान गर्दा एक सदस्यलाई रु २५ का दरले प्रदान गर्नुपर्नेछ ।

६. दोस्रो पक्षले सदस्यलाई रकम प्रदान गर्दा निजहरूले पेश गरेको व्यवसायिक योजना अनुसार काम
गर्ने गरी प्रदान गनुपर्नेछ साथै सो अनुसार कामा गरे नगरेको सुनिश्चित गर्नुपर्नेछ ।

७. रकम प्रदान गरिएका समूह/सहकारीलाई निजहरुले पेश गरेको व्यवसायीक कार्ययोजना अनुसार स्थानीय तहले व्यवसायिक तालिम प्रदान गर्न सक्नेछ ।

८. रकम प्रदान गरिएका समूह/सहकारीले प्राप्त रकमको सदुपयोग तथा संचालन गरेका व्यवसायहरुको अनुगमन पहिलो पक्षले गर्नुपर्नेछ । पहिलो पक्षबाट हुने अनुगमनमा दोस्रोपक्षले समन्वय र सहजीकरण गर्नुपर्नेछ । अनुगमन गर्दा अनुदानको दुरुपयोग भएको पाइएमा स्थानीय तहले रकम फिर्ता लैजान सक्नेछ ।

९. कुनै कारणवस सहकारी वा समूहले कुनै कारणवस कार्य संचालन गर्न नसकेमा वा व्यवसाय संचालन नगार्दै विघटन भएमा उक्त रकम पहिलो पक्षलाई फिर्तागर्नुपर्नेछ ।

१०. यस सम्झौतामा व्यवस्था भएको विषयहरुका सम्बन्धमा सोही बमोजिम र अन्य व्यवस्थाका सम्बन्धमा प्रचलित कानून बमोजिम हुनेछ ।

पहिलोपक्ष

दोस्रोपक्ष

नामः

नामः

पदः

पदः

दस्तखतः :

दस्तखतः :

मिति :